

10.21 Motion nr 22: Svenska Dövidrottsförbundet Paraplybegreppet ”Paraidrott”

Motionärernas förslag:

Svenska Dövidrottsförbundet föreslår

att RF-stämman beslutar om ett övergripande begrepp för Dövidrotten och Parasporten, som skall ha en definition som inkluderar båda verksamheterna och därefter delas upp i begrepp för Dövidrott och Paraidrott. Där kan då det övergripande begreppet kvarstå med det tidigare begreppet ”Idrott med funktionshinder”

RS föreslår

att RF-stämman beslutar att anse motionen besvarad med vad som anförs i RS förslag om Kompetensstöd till SF avseende parasport.

Riksidrottsstyrelsens utlåtande

Att vara överens om begrepp som ska användas är viktigt i många sammanhang och ur flera perspektiv. Genom användning av ”rätt” begrepp säkerställs inkludering, snarare än känslor av exkludering. I idrottsrörelsens sammanhang kan begrepp också ha koppling till ekonomiska stöd och i och med detta får de inte bara en känslomässig betydelse utan också en högst reell påverkan på förutsättningar att bedriva idrott. Med anledning därav föreslår RS, som en del av sitt förslag om Kompetensstöd till SF avseende parasport, att RS får i uppdrag att tillsammans med berörda SF utarbeta en begrepps- och definitionslista som kan användas inom idrottsrörelsen. Att RS förslag till stämman fortfarande benämns *Kompetensstöd till SF avseende parasport* har sin förklaring i att det var det uppdrag som RS fick av stämman 2019. Om begreppet framgent bör ändras får bli en fråga för det arbete som RS föreslår ska göras. Med detta föreslår RS att RF-stämman beslutar att betrakta motionen besvarad.

RS synpunkter

I RS förslag om *Kompetensstöd till SF avseende parasport* finns nedanstående definitioner. De första två, funktionsnedsättning och funktionshinder, härstammar från Socialstyrelsens terminologi. Socialstyrelsen arbetar för att myndigheter och verksamheter inom vård och omsorg ska vara med och uppfylla de funktionshinderspolitiska målen.

Funktionsnedsättning är en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.

Funktionshinder är den begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen.

Begreppet **funktionsvariation** syns emellanåt men är alltså inte en benämning som Socialstyrelsen använder. Enligt myndigheten *Institutet för språk och folkminnen* är teorin att detta begrepp tillkommit för att beskriva att en annorlunda funktion än vad som vanligtvis förväntas, eller är den så kallade normen, i samhället inte nödvändigtvis behöver vara liktydig med en nedsättning. Samtidigt, menar institutet, innebär detta att alla människor nog bör inkluderas under detta paraply, då vi alla har en viss variation kopplad till våra funktioner. Med en sådan tolkning mister begreppet sin poäng och går inte att använda för att särskilja en specifik målgrupp.

Parasport är ett begrepp som Svenska Handikappförbundet började använda i och med sitt namnbyte, från Svenska Handikappidrottsförbundet till Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté, 2015. På sin hemsida inför namnbytet sa förbundet:

Med det nya namnet kommer Sverige att följa den internationella linjen genom att parasport plockas in i namnet som också tydligt för tankarna till parallell idrott och de parallella spelen – Paralympics. Parasport har blivit ett vedertaget begrepp, och är dessutom ett begrepp som är gångbart internationellt.

Som samlingsnamn för förbundets verksamhet används Parasport Sverige och i verksamheten inkluderas följande målgrupper:

- idrottare med synnedsättning,
- idrottare med rörelsenedsättning
- idrottare med intellektuell funktionsnedsättning.

Idrottare med hörselnedsättning ingår alltså inte i målgrupperna för Parasport Sveriges verksamhet. Detta då sådan verksamhet organiseras inom Svenska Dövidrottsförbundet.

Det fanns med Parasportförbundets förändring aldrig, och har i RF:s arbete aldrig funnits, någon avsikt att exkludera idrottare med hörselnedsättning från gruppen *idrottare med funktionsnedsättning*. Denna grupp, nuvarande och potentiella idrottare med funktionsnedsättning, pekade ju den tidigare refererade *handlingsplanen för idrott för personer med funktionsnedsättning*, ut som en ambition för idrottsrörelsen att nå i större utsträckning i framtiden. Det sista stycket av ovan definition för Parasport anger enbart hur svensk idrott i dagsläget är organiserad. Svenska Parasportförbundet använder begreppet Parasport Sverige för sina målgrupper och bland dessa omfattas inte

personer med hörselnedsättning eftersom idrotten för denna målgrupp är organiserad i Svenska Dövidrottsförbundet.

Till saken hör att Svenska Parasportförbundet på ett förbundsmöte beslutat om att verka för inkludering av sina målgrupper i övriga SF:s organisering av idrott. Något sådant beslut från Svenska Dövidrottsförbundet känner RS inte till. Rimligt, menar RS, är dock att begreppet paraidrott, vilket möjligtvis kan vara synonymt med begreppet parasport, sträcker sig över organisationstillhörighet och inkluderar all nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga, enligt Socialstyrelsens definition. Parasport må vara ett tämligen nytt svenskt begrepp men det har en längre historia i det engelska språket. Enligt *Cambridge Dictionary* ska *parasport* förstås som:

Sport for people who have a disability (= a condition that makes it difficult for them to do some things that other people do)

Med detta sagt finns det exempel från internationell idrott där dövidrott emellanåt inkluderas i *parasport* och på andra håll inte gör det. En svår balansgång när det gäller dövidrotten är onekligen att den kan ses som idrott för personer med en funktionsnedsättning (hörsel) men den utgör också idrott för människor med ett eget språk, teckenspråket.

Svenska Dövidrottsförbundet

Anslutet till: Riksidrottsförbundet (RF), Internationella Dövidrottsförbundet (ICSD), Europeiska Dövidrottsförbundet (EDSO), Nordisk-Baltiska Dövidrottsförbundet (NBDSF)

Motion till Riksidrottsmötet 2021 – RF-stämman

Paraplybegreppet ”Paraidrott”

Förbundet vill härmed göra en motion gällande begreppet Paraidrott kontra det tidigare begreppet ”Idrott med funktionshinder”.

För att förtydliga den kategoriska tillhörigheten mellan Paraidrott och Dövidrott, så bör det betraktas som två separata idrottsorganisationer på grund av olika förutsättningar och olika målsättningar på nationellt och internationellt plan.

Riksidrottsstyrelsen nämnde då under 2003 att de fått mer förståelse för dövidrott samt varför den funnits och betytt för döva idrottare och idrottare med hörselnedsättning. RF:s förre GS Lennart Karlberg lyfte fram paraplybegreppet ”Idrott för funktionshindrade”.

Med två separata idrottsorganisationer inom begreppet ”Idrott med funktionshinder”; Svenska Dövidrottsförbundet och Svenska Handikappidrottsförbundet.

Riksidrottsmötet 2017 fattade ett beslut om att godkänna Svenska Parasportförbundets förslag att ändra namn från Handikappidrott till Paraidrott. På Riksidrottsmötet 2019 fattades ett beslut om att ta fram förslag till en organisation för ett kompetenscenter för fysisk aktivitet och idrott för personer med funktionsnedsättning i samråd med Parasport Sverige. ”Funktionsnedsättning” i denna fråga handlar om fysisk funktionsnedsättning, alltså inte om döv- och hörselnedsättande funktioner.

Tiden har gått vidare och inget har hänt beträffande samarbetsfrågan. - Svenska Dövidrottsförbundet har upplevt en form av diskriminering och någon tenderande form av ett sämre bidragssystem från RF. Paraidrott har däremot uppmärksammats hela tiden att vara den enda organisationen för Idrott med funktionshinder - vilket inte stämmer med och enligt **FN:s** totala idrottsbild. Dövidrott för dövhet och olika gradvisa hörselnedsättningar har helt olika förutsättningar på grund av dels språkkommunikation och till viss del för många av att hörseln även påverkar reaktionsförmågan i idrottsutövandet. – Vilket är internationellt känt. Svenska Dövidrottsförbundet är inte tillfrågad gällande något expertutlåtande om begreppet Paraidrott och Dövidrott. Det har påvisats konsekvenser för förbundets och dess medlemmar i bl.a. kommunikation, internationella förberedelser/verksamheter och även tillhörighet, finansiering mm.

Svenska Dövidrottsförbundet anser att det är ett felaktigt beslut av RF samt att RF borde upprättat en närmare dialog med Svenska Dövidrottsförbundet efter vår skrivelse till RF den 8 december 2018. – Allt för att även komma överens med det världsliga och framtida idrottsutbytet och mötesdeltagandet gällande dövidrott.

Svenska Dövidrottsförbundet lägger med detta en motion om att ett övergripande begrepp för Dövidrotten och Parasporten, som skall ha en definition som inkluderar båda verksamheterna och därefter delas upp i begrepp för Dövidrott och Paraidrott. Där kan då den övergripande begreppet kvarstå med den tidigare begreppet ”Idrott med funktionshinder”

Stockholm den 29 december 2020

Svenska Dövidrottsförbundet

Carl Rasmussen
Förbundsordförande

Kopia till idrottsminister Amanda Lind, Kulturdepartementet
Kopia till Svenska Parasportförbundet